

Zona de sitges del Poblat Ibèric de Burriac

Cabrera de Mar

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Vessant sud i est del turó de Burriac
Alçada: 162

Coordenades:

Latitud: 41.53286
Longitud: 2.39042
UTM Est (X): 449148
UTM Nord (Y): 4598092

Classificació

Número de fitxa 08029 - 120
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Antic Ibèric
Segle IV-I aC
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: No s'intueix cap resta estructural conservada
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Assentament (jaciment)
Observacions protecció: POUM-121; (dins àrea BCIN Burriac)
Data aprovació: dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari CCAA 827
Generalitat i altres inventaris
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada

Titular: Diversos propietaris
Autoria de la fitxa Marc Guàrdia i Llorens
Data de registre de la fitxa: dg., 21/08/2016 - 02:00

Descripció

Es tracta d'una zona ubicada entre el torrent del Castell i el torrent de St Feliu on s'han fet diferents troballes d'àrees de sitges i estructures d'hàbitat dispers relacionades amb l'oppidum ibèric i emplaçades en una zona on el pendent al sud és més suau que a la zona del poblat. S'han diferenciat diverses zones: Can Rafael Esteban. Al S de Burriac, al costat del camí a Can Borràs, dins de la llavors propietat del Sr. Rafael Esteban. El 1955, quan encara era propietat del Sr. Amadeu López, prop de Can Grandia, varen ser excavades 12 sitges i unes habitacions ibèriques. Ribas hi feu referència. Martí n'estudià quatre (13, 14, 15 i 16). Tot i que els materials de les 4 sitges estaven barrejats, deduí que s'havien amortitzat a mitjan s. I aC. Totes 4 més 2 més que encara resten per excavar, són dins de la propietat esmentada. 3 d'elles, devien estar dins de les habitacions ibèriques, actualment destruïdes, i la quarta, més antiga, sembla que es va escapar en construir-se l'habitable. La resta semblen amortitzades en el 1er quart del s. II aC. i no es relacionen amb cap hàbitat. Tres (10, 11 i 12) estaven en el camí que du a Can Borràs, prop de Can Rafael Esteban, i unes altres tres (7, 8 i 9) eren uns 75 m més enllà. Respecte a les habitacions no se'n conserven els materials ni documentació gràfica però sabem que foren amortitzades amb les sitges 13, 14 i 15, cap a mitjan s. I aC. Es tracta de 9 sitges amortitzades cap al 1er quart de s. II aC. i d'uns habitacles relacionats amb 3 sitges, d'època republicana, amortitzats cap a la meitat del s. I aC. Camí de Can Segarra Al sud del poblat, en el Camí de Can Segarra, davant de la casa d'aquest nom, on el camí s'eixampla i dona a una plaça rodona, s'hi van trobar sitges. Membres de la Fundació, informaren que en aquest indret varen aparèixer sitges ibèriques, de les quals no se'n dugué a terme cap documentació ni estudi. També se'n poden observar en el marge d'una torrentera que hi ha més cap el NE, acabat el camí. Finalment, informaren que al nord dels pisos davant de can Modolell, a ponent del camí, també aparegueren sitges, que no es varen documentar. Es tracta de tres àrees més de sitges, que confirmen que tot al llarg del Camí de Can Segarra i els seus voltants, és ple de camps de sitges ibèriques. L'any 2006 una intervenció al número 50 va donar resultats negatius. I l'any 2008 una intervenció al c/Cerdanya, núm. 11 (al nord del camí), també va donar resultats negatius. Can Miralles - Can Modolell. Al nord del poble, entre les masies de Can Miralles (o Can Bartomeu) i Can Modolell, al costat esquerre del camí, s'han trobat sitges. Entre el 1964 i 66, en aplanar-se el terreny, aparegué la primera sitja del conjunt. Posteriorment van aparèixer d'altres, i foren excavades en diverses ocasions, en un total de 14 sitges, fins al 1989. L'abril del 1975 se'n descobriren 2, durant la construcció d'una piscina. La sitja 32 aparegué durant les excavacions de Can Modolell. El 1979 es trobaren 3 sitges més durant unes explanacions. L'estudi de conjunt d'aquest camp de sitges es deu a Pujol i García (1982- 83). Se'ls donà la numeració corresponent, dins de tot el conjunt de la vall de Cabrera. Altres sitges es trobaren en mal estat de conservació (Bonamusa, 1970). El 1968 s'excavà la 24, reutilitzada com a tomba i datada a final del s. III o inici del II a.C. Contenia casc i espasa cèltics, a més de les dues àmfores senceres, diversos vasos i una joia de bronze i pasta de vidre. La resta de sitges havien fet la funció de magatzem. Dues d'elles foren amortitzades entre el 375 i el 300 aC., dues, entre el 275 i 225 a.C. I la resta a partir de l'inici del s. II a.C.. Pujol i García opinen que prop del grup de sitges hi devia haver algun hàbitat, donades les abundants restes de menjar i de ceràmica, per la distància de 500 m del poblat i per la proporció de protocampanianes i àmfores úniques de la Mediterrània central que s'hi va trobar, més elevada que en les del poblat.

Observacions:

CONT. DESC.: Ribas i Martín (1960-61) indiquen que es va trobar una altra sitja en el camí que va des del poble fins a la Font Picant, de la qual se n'excavà el fons. També dona una cronologia d'amortització de primer quart de s. II a.C. (Pujol-García, 1982-83). Tota la zona del Camí de Can

Segarra i voltants, és una zona de camps de sitges i d'hàbitats dispersos extramurs. Can Bartomeu En la part nord de Cabrera, al costat del camí de Can Segarra, en la finca de Can Bartomeu (fins fa poc, propietat de la fam. Miralles), s'han trobat les sitges i l'hàbitat. Ribas ja havia observat la presència de ceràmica romana i restes de construccions "sobre Can Miralles". El 1991, en urbanitzar-se la zona, varen aparèixer restes antigues, motivant excavacions d'urgència. El 23 d'abril del 1992, la DGPC dictà una resolució que autoritzava les obres d'urbanització i edificació de les parc. 1 i 2 de Can Bartomeu i obligava que el mur documentat en la parc. 1 restés tapat per terres per sota de l'enjardinament previst. García i Zamora (1993) expliquen que s'hi ha excavat un total de 30 sitges, a les quals cal afegir les 3 excavades per Pérez-Sala i Rovira (1995): un grup de catorze sitges, l'amortització de les quals es data entre la segona meitat del s. III o inici del s. II aC.; un grup de 13 sitges, dues de les quals amb amortització com les anteriors, 2, cap a mitjan s. II aC., 8, cap al darrer quart de s. II o primera meitat del s. I aC. I altres que no es pogueren datar; un grup de 3 sitges, amortitzades una a mitjan s. II aC., i les altres dues en el segon quart de s. I aC. Les excavacions del 1991, també varen posar al descobert un hàbitat, del qual es documentaren tres fases: 1^a- fou construït cap a mitjan s. II aC., etapa de la què es coneixen dos murs, un d'ells de 13 m de llargada i l'altre més curt, així com dos altres murs interpretats com de contenció d'una torrentera veïna; 2^a- es remodelà en la segona meitat del s. II aC.; 3^a- s'amortitzà en el segon quart del s. I aC. I la zona no es tornà a ocupar. Les excavacions del 1995, varen descobrir un segon hàbitat, amb llar de foc, amortitzat cap al segon quart del s. I aC. En resum, doncs, aquest sector, dins de la finca de Can Bartomeu, presenta dos hàbitats dispersos i un mínim de 33 sitges. Tota l'àrea del Camí de Can Segarra i voltants, entre Can Modolell i Burriac, és una zona de camps de sitges extramurs de l'oppidum de Burriac, a més de zona d'hàbitats dispersos. Can Prats A Can Prats, just davant de Can Pau Ferrer, sobre l'església de Sant Feliu, s'hi van trobar restes ibèriques. Es tracta d'una zona de pendent suau, sobre l'elevació del terreny entre la riera de Cabrera i el torrent de Sant Feliu, a una distància d'uns 2500 m del mar i a una alçada d'uns 110 m snm. En aquest punt, varen aparèixer dues sitges, de les quals, de moment no tenim cap precisió. Carrer de Sant Vicenç La parcel·la on s'ubica la intervenció es troba dins el casc urbà de Cabrera de Mar, prop de l'església parroquial. Afronta al nord amb el Carrer de St. Vicenç, al sud amb les cases que són a tocar del carrer de la riera i a l'est amb les cases més properes al temple. Al 2007, en motiu de la planificació de la construcció d'un edifici al solar, es va realitzar el seguiment arqueològic del rebaixament de terres. Es va documentar un mur d'11,60 metres de longitud i entre 40 i 60 cm d'amplada. Està construït amb blocs mitjans de pedra calcària i granítica sense cap morter que fes de lligam. El mur delimita i tanca almenys dues estances, amb una cronologia entre els s. III i I aC. Entre els materials que s'utilitzen per donar aquesta datació hi ha ceràmica ibèrica comuna i àmfora púnico-ebussitana i africana. Els resultats són provisionals a l'espera de la memòria de l'excavació que es realitzà posteriorment. En aquesta intervenció, en una visita al jaciment, s'observa que les estances delimitades pel mur eren finalment tres. A més, s'havien localitzat dues sitges exteriors al mur.

Història

Cal esperar els resultats de l'excavació per concretar sobre l'estat de les restes trobades. A causa de les anteriors troballes, es realitza una intervenció preventiva el 2008-2009 en un solar proper del Carrer Sant Vicenç número 8. Les tasques que es duen a terme s'inicien amb l'obertura de 9 rases, amb una màquina retroexcavadora, per determinar l'existència de restes arqueològiques. En obtenir resultats positius es va passar a ampliar l'espai sondejat i iniciar l'excavació manual de tota l'àrea establerta com a expectativa arqueològica. Es va poder localitzar tres habitacions ben delimitades. L'estructura més antiga és una sitja amb els corresponents forats de pal, que estaria tallada per estructures més modernes. La cronologia en conjunt se situaria del segle III aC al I aC. Totes les estructures van ser excavades fins a esgotar tots els nivells geològics i documentades. Posteriorment van ser tapades i protegides perquè el solar va ser edificat. El 2012 es realitza una nova intervenció preventiva per instal·lar la nova xarxa de gas al carrer. Per aquesta

raó es realitzen petits sondejors a l'àrea, que havien de servir per localitzar les antigues canalitzacions. A partir d'aquí s'havia de connectar amb el nou servei de gas i iniciar el rebaix de la rasa. La troballa de restes arqueològiques va ser parcial. Es van poder documentar restes de cronologia moderna, segle XVII, vinculades a antigues cases, juntament amb restes ceràmiques de la mateixa època. A més de ceràmica ibèrica i romana. Per tant no es podria descartar que en nivells inferiors hi hagués restes més antigues.

Bibliografia

ESTRADA, J.. Vías i poblamiento romanos en el territorio del área metropolitana de Barcelona. Barcelona: Comisión provincial de urbanismo de Barcelona, 1969. Quaderns d'ús intern, núm. 27. GARCIA, J. ; ZAMORA, D.. "La Vall de Cabrera de Mar. Un model d'ocupació del territori a la Laietània ibèrica". A: Laietània. Mataró: Museu Comarcal del Maresme, 1993. PREVOSTI, M.. Cronologia i poblament a l'àrea rural d'Iluro. Mataró: Rafael Dalmau, 1981. Premi Iluro 1980. RIBAS, M.. "La romana Iluro". La Paraula Cristiana. [Barcelona] XXVII (1933), 36. RIBAS, M.. El poblament d'Iluro. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1952. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; 12), p.96.